

TEMEL İSG

Elle Kaldırma ve Taşıma İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği

Ders Nu: 35

www.ustadlar.com.tr

Elle Kaldırma ve Taşıma İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği

Konu; Elle Kaldırma ve Taşıma İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği

Konunun genel amacı; Katılımcıların, elle kaldırma ve taşıma işlerinde oluşabilecek riskler ve bunlara karşı alınması gereken iş sağlığı ve güvenliği önlemlerini öğrenmelerine yardımcı olmaktır.

Öğrenme hedefleri

Bu dersin sonunda katılımcılar;

- Elle kaldırma ve taşıma işlerinden kaynaklanan iş sağlığı ve güvenliği risklerini değerlendirir.
- Elle kaldırma ve taşıma işlerinden kaynaklanabilecek riske göre alınabilecek iş sağlığı ve güvenliği önlemlerini belirler.

Konunun alt başlıkları

- Elle kaldırma ve taşıma işleri
- Doğru kaldırma ve taşıma yöntemleri
- İlgili mevzuat

ELLE TAŞIMA İŞLERİNDE GÜVENLİK:

Elle Taşıma İşleri Yönetmeliği (24.07.2013 - 28717 sayılı R. G.) yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Elle taşıma işi :

Bir veya daha fazla çalışanın bir yükü kaldırması, indirilmesi, itmesi, çekmesi, taşınması veya hareket ettirmesi gibi işler esnasında, işin niteliği veya uygun olmayan ergonomik koşullar nedeniyle özellikle bel veya sırtının incinmesiyle sonuçlanabilecek riskleri kapsayan nakletme veya destekleme işlerini ifade eder.

Bu yönetmelikte Elle taşıma ile ilgili uygun olmayan durumlar 4 ana başlıkta anlatılmıştır.

1. Yükün özellikleri

- Aşağıda belirtilen özelliklere sahip yüklerin elle taşınması sırt ve bel incinmesi riski oluşturabilir;
- Çok ağır veya çok büyükse,
- Kaba veya kavranılması zor ise,
- Dengesiz veya içindikiler yer değiştiriyorsa,
- Vücuttan uzakta tutulmasını veya vücudun eğilmesini veya bükülmesini gerektiren bir konumda ise,
- Özellikle bir çarpma halinde yaralanmaya neden olabilecek yoğunluk ve şekilde ise, elle taşınması, bilhassa sırt ve bel incinmesi riskine yük neden olabilir.

2. Fiziksel güç gereksinimi

İş;

- Çok yorucu ise,
- Sadece vücudun bükülmesi ile yapılabiliyorsa,
- Yükün ani hareketi ile sonuçlanıyorsa,
- Vücut dengesiz bir pozisyonda iken yapılıyorsa,
- Bedenen çalışma şekli ve harcanan güç, özellikle sırt ve bel incinmelerine neden olabilir.

3. Çalışma ortamının özellikleri

Çalışma ortamı aşağıdaki özelliklerde ise, özellikle sırt ve bel incinmesi riskini artırabilir;

- Çalışılan yer işi yapmak için yeterli genişlik ve yükseklikte değil ise,
- Zeminin düz olmamasından kaynaklanan düşme veya kayma tehlikesi varsa,
- Çalışma ortam ve şartları, çalışanların yükleri güvenli bir yükseklikte veya uygun bir vücut pozisyonunda taşınmasına uygun değilse,
- İşyeri tabanında veya çalışılan zeminlerde yüklerin indirilip kaldırılmasını gerektiren seviye farklılıkları varsa,

- Zemin veya üzerinde durulan yer dengesizse,
- Sıcaklık, nem veya havalandırma uygun değilse.

4. İşin gerekleri

Aşağıda belirtilen çalışma şekillerinden bir veya birden fazlasını gerektiren işler bilhassa sırt ve bel incinmesi riski oluşturabilir.

- Özellikle vücudun belden dönmesini gerektiren aşırı sık veya aşırı uzun süreli bedensel çalışmalar,
- Yetersiz ara ve dinlenme süresi,
- Aşırı kaldırma, indirme veya taşıma mesafeleri,
- İşlemin gerektirdiği, işçi tarafından değiştirilemeyen çalışma temposu.

BİREYSEL RİSK FAKTÖRLERİ

Çalışanlar;

- Yapılacak işi yürütmeye fiziki yapısının uygun olmaması,
- Uygun olmayan giysi, ayakkabı veya diğer kişisel eşyalar kullanması,
- Yeterli ve uygun bilgi ve eğitime sahip olmaması,

durumunda risk altında olabilirler.

Yönetmelik bir işçinin azami taşıyabileceği yük ile ilgili bir ağırlık içermemektedir.

Ancak bu durumla ilgili bilgi İLO' nun 127 No' lu Tek İşçinin Taşıyabileceği Yükün Azami Ağırlığı Hakkında Sözleşmede belirtilmiştir.

- Ağırlığı, sağlık ve güvenliği tehlikeye sokabilecek yüklerin işçi tarafından bedenen taşınması talep veya kabul edilemez.
- Her üye, hafif olmayan yükleri bedenen taşıma işine ayrılan bir işçinin bu işe verilmeden önce, sağlığını korumak ve kazaları

önlemek amacı ile yararlanılacak çalışma metotları hakkında yeterli bir eğitim görmesi için gerekli tedbirleri alır.

- Kadınların ve genç işçilerin hafif olmayan ağır yüklerin bedenen taşınması işine verilmesi sınırlandırılacaktır.

Kadınlar ve genç işçiler yüklerin bedenen taşınmasında kullanıldıkları zaman bu yüklerin azami ağırlığı erkek işçiler için kabul edilen ağırlıktan bariz bir ölçüde az olacaktır.

Elle taşıma işi için en ayrıntılı açıklamalar İLO tarafından R128 No'lu Maksimum Ağırlık Tavsiye Kararında anlatılmıştır.

ILO TAVSİYE KARARI R128 No'lu Maksimum Ağırlık Tavsiye Kararı, 1967

- Hiçbir işçinin sağlığını ve güvenliğini tehlikeye sokacak yükleri elle taşımaya izin verilmemelidir.
- Yüklerin düzenli olarak elle taşımaya atanan herhangi bir işçi sağlığının korunması ve kazaların önlenmesi amacıyla, çalışma teknikleri konusunda yeterli eğitim veya talimat almalıdır.
- Bu eğitim ve öğretim, her yerde uygulanabilir, doğru yöntemler olduğundan emin olmak için denetleyiciler tarafından takip edilmelidir.
- Yüklerin elle taşınmasını kolaylaştırmak amacıyla, uygun teknik cihazlar mümkün olduğunca kullanılmalıdır.
- *Biri yetişkin erkek işçi tarafından(18 yaş üstü) elle taşımaya izin verilen maksimum ağırlık **55 kg. daha fazla olmamalıdır. bu ağırlığı azaltmak için mümkün olduğunca hızlı bir şekilde önlemler alınması gerekmektedir.***
- *Yetişkin kadın işçiler için, bu yüklerin azami ağırlığı yetişkin erkek işçilerden çok daha az olmalıdır.*
- Mümkün olduğu ölçüde, yetişkin kadın işçilerin düzenli olarak elle taşıma işi yapmamalıdır.
- Uzman hekim raporu doğrultusunda; Yapılan elle taşıma işi kadın işçinin sağlığı ve gebeliğini tehlikeye sokacaksa, hiçbir kadın bir

gebelik sırasında veya doğumdan sonraki on hafta boyunca yüklerin elle taşınmasına tahsis edilmelidir.

- Genç işçilerin elle taşıyacakları yüklerin azami ağırlığı, aynı cinsiyetten yetişkin işçiler için izin verilen ağırlıktan çok daha az olmalıdır.
- Yükleri düzenli olarak elle taşımak için asgari yaş, en az 18 olmalıdır.
- İşveren, yüklerin elle taşınması ile ilgili ergonomik çalışmaları, aktif olarak bilimsel araştırmalarla teşvik etmelidir.

Çalışan Sağlığı Açısından Duruş bozuklukları;

Ağrı, uyuşma, konfor bozuklukları, üst ekstremitte hareket sınırlamaları, omuz ve dirsek hassasiyetleri

- Görsel problemler
- Yorgun, süzgül gözler, başağrısı, ve diğer bağlantılı duruş bozuklukları
- Yorgunluk ve Stres
- Diğer olumsuzluklar
- Epilepsi, Yüzey dermatitleri, Radyasyon etkileri, Hamileliğe etkiler

Sağlık Riskleri (bel rahatsızlıkları)

- Ağır İşler
- Yanlış duruşlar - eğilme / burma / statik duruş pozisyonları
- Yüklerin kaldırılması ve elleçlenmesi
- Vücudun tamamının titreşime maruz kalması (iş ekipmanı kullanımı)
- Önceden oluşmuş bel rahatsızlıkları
- Uyumsuz çalışma şartları - sıcak / soğuk
- Psikososyal kaynaklı iş stresleri – sosyal sorunlar, tatminsizlik, v.s.